

Lätweefchu Uwises.

Ur augstas Gewefchanas = Kummissiones sinu un nowehleschanu.

Nr. 27. Zettortdeenâ 7tâ Juhli 1832.

No Felgawas (Imâ Juhli).

Lihds wezzeem Zahneem mums tif auksts laiks bijis, ka retti schinni gadskahrtâ. Daschôs nam-môs tappe krabsni kurti. Taggad peepeschi leels karstums zehlees. Arri disch leetus un stipri pehrfoni bijuschi. Muhfu plawâs gan jau fahf feenu taifht, un darba wihri un plahweji pelnôs eet, bet kungeem pascheem dauds preeka newa, jo zaur to auksta laiku fahle mas ko augusi.

Dabbas brihnumi.

Kas weenadi ween sawâ tehwischkâ, kâ swir-buls sawâ ligsdâ. fehsh, tas no pasaulis un dabbas wairak ne ko ne sinn, ka sawas mahjas, sawus laukus, plawas, uppi, preedes un birses, sawu muifschu, fur darbôs jaeet, un to pilsehtu, fur winsch sawu labbibu pahrdohd, un fahli un filkus pehrf. Tas arri labbi irr, kâin Deews nowehlejis weenâ weetâ ar meeru dshwoht un nomirt. Bet kas kâ besdeliga zaur sweschahm semnehm un pahr juhru skreen, tas gan manna, kahda leela Deewa pasauile irr, un kahdi brih-numi tur eefsha rohnahs. Woi tizzeffet, kad jums teifschu, ka tablu, tablu no muhsu rohbescheem, prett deenas widdus puffi weena semme irr, ko Italiju nosauz, fur dauds firtaka faule, jaukaka un ne tif ihfa wassara, kâ pee muins, fur sneegu un leddu retti dabbu redseht, fur filts wakkara wehjinsch pahr druwahm puhsch un fahli audsina, fur diwreis par gabdu to paschu lauku apsehj un noplauj, fur wiffadi stalti kohki ar dahргеem, faldeem augteem zelmallâ un meschôs stahw? Tur naw jasuhds par neauglibu, nei par grubteem darbeem. Woi jums patiftu tur dshwoht? man gan arri patifke, kad tur biju. Bet jebshu ta semme gan jauka, tomehr

tee laudis tur naw wairak laimigi, ne kâ mehš. Tur leels pulks staiga apfahrt ar sadrisskatahm drehbehm, ar tumfchu waigu un badda-gihmi. Nefur ne rohnahs wairak nabbagu, saglu, laupitaju un flepkawu ne kâ tur. Kâ tas nahf? Tas nahf no winnu neprahstibas, sinkofchanas un winnu kahrumeem. Deews teem labbu semmi nowehlejis, bet tee to ne gribb apstrahdht, un ne proht sawu labbumu walkahf.

Turpretti winnu kaimineem, ko Schweizerus fauz, zittadi klahjahs. Tai semmê irr augsti, augsti kalni; kad lejâ stahw, tad kalna wirsgal-lu ar azzim ne warr redseht, jo tas flehpjahs padebbeschôs. Tur augschâ wiffu seemu un wiffu wassaru sneegs un leddus gull, kas nefad ne iskuhst. Warrenas straumes un uppes ruhfdamas no augstahm klintehm us klajumu mettahs. Zittâs weetas stahw tihri leddus-kalni, kas faules starrôs kâ glahse spihgulo. Wassara, kad firtaka faule, kad sneegs us kalneem pabischkin fahf kuhst, tad leeli sneega gubbeni (ko lauwas fauz) no augshenes us leiju weltahs, rihb kâ pehrkons pahr klintehm, un zilwekus, lohpus, ehkas un meschus un wiffu, kas teem pretti nahf, lihds ar sewim aisrauj un apfeds. Tê gan bailiga dshwofchana. To warr saprast, fur tif dauds augstu kalnu, tur arri ta semme wiffai augliga ne buhs. Tapeh; tee laudis tur ne us-turrâhs no lauku-, bet wairak no lohpu-kohp-fchanas. Wiffu wassaru tee sawas gohwis, awis un kasas tablu no sawahm mahjahm ganna, fur sahlainas weetas rohnahs, un dahrgus feerus taifa, kas us zittahm semnehm tohp isweftas, un dahrgi maksatas. Jeshu teem ne-augliga semme, tomehr tee labbi pahrteef; jo tee irr strahdneeki, un proht pahrtift ar masu-minu. — Schê mahzees, ka wiffâ pasaulê lab-

ba dsihwofchana, un ka Deew's wiffas weetas labbu pahrtifchanau dohd teem, kas tikkai paschi prahitigi, gohdigi un strahdneeki irr. —

Wezzais Jurris.

Stahfs no filkeem.

Pateefi, filki tahdi juhras siwis irr, kas gan no wisseem zilwekeem ka tahds pawalg's pee barribas tohp zeena turrehts, kas labbi sinekke un pee firds eet! Ka nu dauds semmes irr, kas, kad filkis truhft ne warr labbi pahrtift un dauds to strahdneeku irr, kas tik pee maifes, putru un filkeem pa-ehbuschi, tad ta andeleschana ar teem leelas pelnischanas atneff. Sik dauds fuggi ar pilnahm filku muzzahm jau ifgaddus ne atbrauz Rihga, Leepaja un Wenté, un schee atkal us semmehm, kas no juhra atstahsas, tohp nowestras. Un ta eeksch wiffahm semmehm, ka sinnam's, ifgaddus noteek. Bet ne ween no sweineekeem tohp filki, andeles labbad, sweijoti, tee ir wehl tohp no leeleem juhras swehreem gan ildeenas aprihti. — Bet Deew's, wiffu leetu radditais un usturretais, ta darrijis, ka dsihwas ka nedsihwas raddibas, kas lohti waijadsigas, arridsan jo wairak auglojahs un wairojahs. Tahda wairofchana neisteizama leelaka irr pee filkeem ne ka pee zitteem juhras siwin. Ihpaschi filkeem tahda buhschana irr nowehleta ka teem ifgaddus no weena pawaffara lihds ohtra, zaur wiffahm leelahm juhrehm pasaulé, farou zellu jafahk un jabeids. Rahdas juhras tee eet zauri, un pee kahdahm juhramallahm tee no zilwekeem sweijoti tohp, tas gan labbi irr kad to tadehl sinn, ka muhsu renges jau turwu raddineeki ar filkeem, gan wisseem zilwekeem weena swehtita un sinektiga barriba irr. Pascha seemela widduze fanahkufchi, kad zekalakis teem klahk, eet winni warren leela pulka no rihta puffes tam fallam garram kas turwafi pee seemela stuhra gull, un to Island nosauz. Nu tee Engelanta juhra nonahkufchi tohp par Jahneem jau ar tihleem fagaibiti un turpatt muzzas eefahliti. Bet tihkli nau tik dauds ka to sweiju warretu beig. Nu tee eet zaur diweem juhras schaurumeem, no kurream

weenam tas wahrds irr: kanals no Kaleh (Kalais), tam ohtram: kanals no Georg. No tejen tee fanahk pee ta falla Madeira no seemela puffes, eet tad jo tahlaki seemela juhra, lohjahs tad us wakkara puffi, un welkabs tad garr weenu tshuppu no falleem, fo Antilles nosauz. Nu kaph atkal us augfchu pee Amerikas juhramalla, eet tad weenam leelam raggam Newfoundland garram un tohp atkal tur fur isgahjufchi. Tahdu tahlu zellu ap wiffu pasauli tee fahk un nobeids ifweena gadda. Eeksch teem mehnescheem Julius, August un September tee fanahk garr Englanderu un Pranzofchu juhramallahm, Oktober mehnesi tahs ap to minnetu leelu falli Madeira, Januar mehnesi tee turrah's pee teem Antilleem. Nu eeksch teem mehnescheem Webruar, Merz un April winni no Amerika nemm atkal farou zellu us Island fur eefahkufchi; te lihds paschu Sweedu juhru, us Zuhni mehnescha beigahm, un tad atkal no jauna farou leelu rinki fahk mest, un ta teem muhscham jadarra. Winnu waislofchana warr buht neissakkama leela, jo kad kahds fuggis tahdu juhras gabbalu ussehgele fur tee patlabban nahrstu turr, schee aistaisa fuggim zellu zeetu, un wirf uhdena winnu pulks tik warren leels irr, ka fugga laudis winnus ar kohka schkippelem un ar spanneem isfimek. Ka nu us tahdu tahlu zellu leels pulks no zitteem leeleem siwin tohp apfauti no kurreem zitti winnus par muzzahm us reisu aprij, un ir no sweineekeem wiffas gaddas un wiffur, fur tee tik nonahk, tohp sweijoti, tad tomehr tik dauds atleek, ka rettam gaddam tik masu truhkumu nomanna. Muhsu brehtlini un renges arridsan pee filkeem tohp peeffaititi un tapatt tohp fahliti. Zitti tohp schahweti un no siwu kuptscheem us wisseem semmes tirgeem, jo wairak us Leifschu semmi nowesti un tur labbi aismakfati. Daschfahrt, bet retti, tohp arridsan filki eeksch rengu tihleem atrasti, kas gan no ta leela pulka no Eihbuschi, tapehz, ka falka, eeksch wezzeem laikeem, effam ap Ugguna stranti itt leela filku sweija bijusi, un tas leelskungs kas ap to laifu Kursemme walidjis, Ugguna muifchu, kas weenam muifschneekam peederrejusi, nopirjis un te gribbejis leelu filku sweiju eetaifht, bet par gad-

deem tas siws no fcha juhraß gabbala nosubdis,
un teem sweineckeem tik ar rengeem bij meera
japaleef.

B — t.

S t a h f t i.

Mugstß un baggats Turkiß nabbagu, kas is-
luhdsahß no winna dahwanimu aistreeze noht ar
kuhleneem, un afmini fagrahbis tam wehl swee-
de pakkal. Wiffi, kas to redseja, firdijahß par
to baggatu, bet brihniyahß arri par to nabbagu,
ka to afmini uszehle un eebahse feschâ, bet to
neweens ne dohmaja, ka to ne ween eebahßis,
bet turrehß arweenu feschâ. Un taf tã darrija.
Bet kapehß gan? Medsekim. Pehß gadda laifu
tas pats baggatais, leelibu blehdibu padarriis,
no teefas ar to sohdihtß, ka wiffa winna bagga-
tiba tam panemta un pats — pehß Turku wiß-
ses — atschagarni us eheli jahdams, par kau-
nu tiffe apfahrt westis zaur wiffu pilßsehtu.
Deewßgan bij kauschu kas to apfnechje un ismeß-
dija, un tas ar to afmini feschâ gaddijahß arri
tam pretti nahfoht. Ceraudßijis baggatu, roh-
ka tam tuliht feschâ, fagrahbij afmini, jau nem-
mahß tam azzis sweest, bet paschâ laifã wehl
waldahß, mett afmini semmẽ un aiseet schehlo-
dams to, kas winnu kaitinajis.

Kristihtß zilwekß! mahzees pee baggata Turka,
ka tew ne buß leppotees, ja Deewß tew wairaf
afmettis, ne kã zittam, un ne nizzinaht, ne kai-
tinaht tohß, kas nabbagi, jo pee Deewa nawa
gruhta leeta, bet weegla tam wißaugstakam, to
semnoht, kas stahw augstã weeta, un mantas
doht tam nabbagam. Bet pee nabbaga Turka
mahzees, ka tew ne buß turreht atreebschanu
firdi, jo afmini nomettis semmẽ, tas aiseedams
fazzija: atreebtees prett eenaidneeku, kamehr
wehl baggats un warrens, ta buhtu nejehdßiba;
bet atreebtees, kad palizzis nabbags un apbehd-
nahß, tas buhtu fauns un grehßß.

Turku bohndeeßa dehlß bij tizzis ar fawu goh-
du par teefas kungu tamni paschâ pilßsehtã, fur
dsimmiß un audsehtß un fur tehws wehl arweenu.

turreja fawu bohdi. Lai nu gan augstakß daudß
par tehwu, taf nemaß wißß ne leedse tehwam to
gohda-zeenischanu, kas wezzakeem nahkass no
behrneem, lai behrni woi selta krehßlã sehdetu un
wezzaki pirti ween eelihdufchi; un deewßgan lab-
bi manniß, ka tehws leelß blehdneekß ar wiltigu
fwarru un mehru, deewßgan tehwam runnajis
par to, taf palikke dehlß un dehlß, paklaufigs
un mihligß allaschin. Par teefastungu zelts
winmam pehß Turku likkumeem peenahzahß pah-
rurci' par gaddu wiffas bohdes israudßiht, woi
mehrs un fwars tur riktigi. Tadeht tehwu luh-
dse ar mihleem wahrdeem, lai jel ne darroht pa-
scham un winmam to faunu, ka tahdas blehdi-
bas dehl effoht rahjams woi pahrmahzams, bet
tehws laide tahdu luhgßchanu pahr galwu. Kad
nu dehlß pirmureiß staigaja apfahrt pa bohdehm
un ar faweem teefas fullaineem apstahjees pee
tehwa bohdes tam pawehleja, lai isneßß fawus
fwarrus un mehruß, schis, pahrfmeedams deh-
lu, fazzija lai ween cet us zitteem bohndeekeem;
bet dehlß ne likkass ne sinnohtß, ka tas winna
tehws un usstahje, ka bij janess. Ultraddis to
blehdibu, tehwu ne mas ne schehloja un ne atlai-
de tam to meefas strahpi, fo Turku likkumi
spreesch par to. Bet kad tehws fawu strahpi bij
dabbujis, tad tam kritte pee kahjahm un to pee-
luhdse ar gauschahm affarahm, fazzidams, ka
jau ne warejis paschu tehwu faudseht, tapehß, ka
effoht swehrejis Deewam un keiseram isneßß skai-
dru taifnibu, ne luhkojoht us ne kahdu radda-
buhßchanu.

B . r . . t.

S i r g ß.

Sirgß apseblohtß pee sehñnas
Dij' peefeets diwi stundinas,
Un ohdes, muschas, dunduri,
To ehde itt neschehligi.
Tã nomohzihtß winsch dohmaja:
„Zil gruhta manna dshwiba!
Woi zitteem lohpeem tahdas behdas?
Ne senn wehl kungs man wirßu sehdaßß
Ar zekku sohmas gruhtibu.

Man brihscham wilt buhs wesumu,
 Pahri par spehku man buhs strahdaht,
 Man dseun, man sitt ar pahtagu;
 Man wallas naw par preeku gahdaht,
 Kad flahpst, man aieleeds malzinu.
 Mans jaunums pa-eet wehrga deenestā,
 Man truhst ta salda brihwiba!
 Un kahda maksa man? — Tik ihša buffa!
 Mas' anšu ohderiht' es grauschu stalli kluffā,
 Un fausais seens ar uhdeni
 Man barriba irr muhschigi!"

No dusmahm pahruemts firgš fahk spertees
 Un faplehsch siipru eemantu,
 Par lauku ffreeen un ne leek fertees,
 Un behds us mescha dsklumu.
 Nu tam bij' salda brihwiba! —

Bet wilks to novej pirmā stundinā.

L.

Teefas flubdinafchanas.

Us pawehleschamu tahs Keiserifkas Majesteetes,
 ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walstš 1c. 1c. 1c.,
 tohp no Tuffumes aprinka teefas wiffi tee, kam kah-
 das prassifchanas no tahs atstahstas mantas tahs Sal-
 lesmuishā (kas pee Zehrkstes dšimtsmuishas peederr)
 nomirruschas mohderes Dahrtes buhtu, scheid aizinati,
 lai to lihds 8tu Augustā f. g. pee schahs aprinka teefas,
 kā peenahstahs peeteikt un peerahda, jo teem, kas sa-
 was prassifchanas lihds to laiku ne peeneshs, ne buhs
 ne kahda dalla pee tahs atstahstas mantas.

Tuffumē, 7tā Juni 1832.

(L. S. W.) Brinken, affeffers.
 (Nr. 413.) Siktchrs G. Paul.

Us pawehleschamu tahs Keiserifkas Majesteetes,
 ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walstš 1c. 1c. 1c.,
 tohp no Tuffumes aprinka teefas wiffi tee, kam kah-
 das taisnas prassifchanas no tahs atstahstas mantas ta
 dšimta Eufchu muishā nomirruscha pawahra Johann
 Willmuth buhtu, scheid aizinati, tahs, ja tee sawu
 teesu ne gribb saudeht, lihds 1mu Juhni 1833 scheid
 peenest.

Tuffumē, 25tā Meija 1832.

(L. S. W.) L. v. Kleift, aprinka sohgis.
 (Nr. 386.) Siktchrs G. Paul.

Wiffi parradnecki ta Paplakkes fainneeka Leijes Sie-
 wert Mikkela, kursch inventariuma truhkuma un par-
 radu dehl, no sawahm mahjahm islikts, un par kurra
 mantu schodeen ta konkurse nospreesta, tohp usajina-
 ti, few eefsch to starpu no 6 neddelahm pee schihs pa-
 gasta teefas peeteiktees, zittabi tee saudehs sawu teesu.
 Paplakkes pagasta teefa 24tā Juhni 1832. 3

(L. S. W.) + + + Plohteneek Zahne, pagasta
 wezzafais.
 (Nr. 25.) Moerich, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi parradu deweji ta Leelas Behrses fainneeka
 Kalna Meekull Ergle Furra, kas sawas mahjas in-
 ventariuma truhkuma un muishas parradu dehl at-
 dewis, un par kurra mantu schodeen konkurse spreesta,
 tohp aizinati, eefsch to starpu no 6 neddelahm pee
 schihs pagasta teefas peeteiktees, jo wehlaki winni
 wairs ar sawahm prassifchanahm ne taps klausiti, un
 to tablaku spreedumu sagaiba.

Leelas Behrses pagasta teefa 2trā Juhli 1832. 3

+ + + Ruhje Zehkabs, pagasta wezza-
 fais.
 (Nr 72.) J. Baumgarten, pagasta teefas ffrih-
 weris.

Zittas flubdinafchanas.

Lee Stines muishas firgi, kas us Nikolai- un
 swetschu deenu frist, ne taps turreti. I

Tas leelas Eferes Greeschu-firgus fo pehrnā gabbā
 ne warreja turreht, taps scho gabbu un arweenu turp-
 mak, us jauna Zehkaba deenu noturrehts. I

Ta muishas waldifchana.

Ka es par Tuffumes pagasta meklari esmu eezelts
 un swehrinahts tappis, un par padarrifchamu mannu
 darbu iddeenas preeksch pufsbdeenas no pulksten 10
 lihds pulksten 12, un swehdeenās no pulksten 1 lihds
 4 pehz pufsbdeenas Tuffumes aprinka teefas ruhme
 buhschu atrohnams, scheid sinnamu daru.

Tuffumē, 6tā Juni 1832.

Johann Engelbrecht. I

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostsee-provinzen. Regierungs-Inspector Dieberichs, für den Censor.

No. 287.